

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Censuris, In Qua Sex Disputationibus De Poenis Ecclesiasticis, deque
Irregularitate fusè tractatur, cum Indicibus necessariis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Pvinct. I. Præmittuntur aliqua notabilia pro clariori Bullæ Cœnæ Domini
intelligentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76667)

Bonac. disp. 3. de excommuni. 7. 3. num. 1. Layman. lib. 1. Sum. tract. 5. par. 2. cap. 3. in fine. & alij apud ipsos.

Quoad formam abolitionis ab hac censura nulla est determinata; sed illa sufficit, quae voluntatem absolventis exprimit. Satisfactionem seu cautionem iuratoriā praestare aliāque caeremonias adhibere etiam in foro exteriō necessarium non est. Vt ex communi sententia docuerunt Syluest. verbo Absolutio 3. n. 5. Sotus in 2. d. 22. quest. 2. art. 3. vers. tertium ergo membrum. Hugolin. tab. 3. cap. 12. Sayrus lib. 2. de excommunicat. cap. 23. in fine. Suar. disp. 2. 4. sect. 4. ad finem. Fil-lucius tract. 13. cap. 7. q. 8. num. 143. Bonac. disp. 2. de excommuni. 4. 3. in fine. & alij.

DISPUTATIO III.

De excommunicationibus tam in corpore iuris, quam extra contentis.

hac Disputatione praecedens Disputatio de excommunicatione lucidior erit. Variæ sunt excommunicationes tam in corpore iuris, quam extra contenta. Sed quia inter eas præcipuum locum obtinent quæ ferri in Cæna Domini promulgantur, quæque appellantur excommunicationes bullæ Cænae Domini, ea de causa ab ipsis exordium sumimus.

Nota Lector ea quæ tota ferè hac Disputatione dicentur, intelligenda esse pro locis, in quibus bulla Cænae vigorem habet, non autem pro regnis aut Prorinciis ubi non est recepta. Neque enim Theologi est sugere privilegia Regnorum, nec ea imminuere.

PUNCTUM I.

Præmittuntur aliqua notabilia, pro clariori bullæ Cænae Domini intelligentia.

- 1. Adversus quamque personam profertur hæ excommunicationes.
2. Vt firmitatem habeant nihil amplius requiritur, quam earum authenticæ publicatio.
3. Durant quousque alij bullæ processus expeditantur.
4. Appellari possunt excommunicationes partim à iure, partim ab homine.
5. Hæ excommunicationes non multiplicantur, ex eo quod à Pontifice in hac bulla, vel in corpore iuris sunt inserta.
6. Si casus aliquis omittatur in nova bulla, qui fuit in antiqua contentus eo ipso desinit obligare.
7. Privilegia reuocata in una bulla, si in sequenti non reuocentur, de nouo subsistunt.

Hæ excommunicationes ipso facto latas summus Pontifex profert, & promulgat feria V. in Cæna Domini, & ob hæc causam excommunicationes bullæ Cænae sunt appellatae. Profert autem aduersus quamcuque personam fidelem violantem præcepta ibidem contenta. Tum vt fides integre seruetur, tum vt seruetur vnio fidelium inter se cum Christo, cuique Vicario.

Vt autem prædictæ excommunicationes firmitatem habeant nihil amplius requiritur, quam earum authentica publicatio: nam est processus contra determinatam personam fieri non possit absque illius citatione, vtpote cuius defensionis est concessum. Secus verb processus seu constitutione, vel præcepto generaliter lato contra futurum delinquentem; quia à nemine eius efficaciam impediti valet. Vt notat Sayr. lib. 3. thesauri casuum conscientia, vbi de particulari. excommunicat. cap. 3. num. 4. Bonac. t. 3. de censur. q. 1. punct. 3. circa finem.

Durant verò prædictæ excommunicationes, quousque alij bullæ processus expeditantur, vt constat ex illis verbis bullæ circa finem: Volentes nostros processus, ac omnia, & quæcumque his litteris contenta, quousque alij huiusmodi processus à nobis, aut à Romano Pontifice pro tempore existente fiant, aut publicentur durare, vsque effectus omnino sortiri. Ex quo fit manifestè mortuo Pontifice ad hæc prædictas excommunicationes subsistere.

Hinc inter Doctores orta est controversia; An hæc excommunicationes appellandæ sint latæ à iure, vel ab homine? Nam Syluest. verbo Excommunicatio 7. num. 76. vers. trigel. primo. Nauarr. man. latino in explicat. bullæ Cænae Domini n. 2. 1. & cap. 2. n. 2. Vivald. in explicat. bullæ clausula volentes, &c. Salas de legib. disp. 1. sect. 9. num. 62. Bonacina aliis re-latis t. 3. de censuris in particulari disp. 1. quest. 1. p. m. 3. num. 1. censent censuras à iure appellari debere; eo quod mortuo conditore non extinguantur, & ad perpetuam rei memoriam Ferd. de Castro Sum. Mor. Pars VI.

promulgentur, & in vi constitutionis. Econtra Sotus in 4. d. 22. quest. 2. art. 3. Tolet. lib. 1. sum. cap. 18. Becan. tract. de fides. cap. 1. quest. 8. num. 6. Suar. disp. 2. de censur. sect. 3. num. 2. & alij affirmant censuras ab homine latas appellandas esse, eo quod pro tempore determinato seruantur, scilicet noui bullæ processus promulgentur, cessanteque ea publicatione facta absque vlla reuocatione.

Sed questio est leuis momenti, & potius de nomine, quam de re, cum constet ob mortem Pontificis prædictas excommunicationes vim suam non amittere, cessare tamen absque vlla reuocatione ab eo puncto, quo noui processus fuerint publicati. Placet tamen sententia Sayri lib. 3. thesauri casuum conscientia, vbi de particulari. excommunicat. c. 1. num. 18. Reginaldi in praxi lib. 9. num. 210. prædictas excommunicationes neque esse propriè à iure, cum non sint perpetuæ ex se, sed absque vlla reuocatione cessent noua bulla expedita; neque esse propriè ab homine, cum mortuo conditore non expirent. Sed esse medias inter sententias à iure, & ab homine latas, & de vtrâque natura participare. Neque obest latas esse ad perpetuam rei memoriam, quia ea verba appposita sunt non ad concedendam bullæ firmitatem perpetuam, sed ad excitandam perpetuam illius memoriam. Minus obest vltus vocis constitutionis, quæ communis est tum sententiis à iure, tum ab homine latis. Præterquam quod in principio bullæ hæc constitutio processus annalis appellatur.

Ad extremum duo aduertenda sunt. Primum hæc excommunicationes non multiplicari; eo quod à summo Pontifice in hac bulla expeditantur, sicutque in corpore iuris insertas; quia res præcepta diuersa non est, sed eadem, & sub eodem fine, ideoque nullum est fundamentum, ex quo multiplicatio sumi possit, sicuti rectè notarunt Nauarr. cap. ita quorundam de Iudas notab. 1. 1. in gloss. vlt. num. 4. & 37. Suar. de censur. disp. 2. 1. sect. 1. m. 3. Reginald. lib. 9. praxi n. 228. ad finem. Bonac. t. 3. de censur. disp. 1. q. 1. punct. 5. n. 3.

Secundò aduerte, si in noua bulla expedita casus aliquis omittatur in antiqua bulla contentus, eo ipso ex vi bullæ nullam inducit obligationem, illam tamen inducet, si in corpore iuris fuerit contentus; quia esse casum expressum, vel omillum in bulla non variat iuris dispositionem. Vt docuerunt Nauarr. dicto notab. 1. 1. num. 5. Sayrus de particul. excommunicat. lib. 3. cap. 2. n. 5. Reginald. lib. 9. praxi num. 228. Bonac. t. 3. disp. 1. q. 1. punct. 5. num. 4. Quod intelligendum est, quando ius illud seclusa bulla vim suam obtinebat; secus si reuocatum esset, quia stante reuocatione ex vi bullæ robur accipere non potest, nisi dum in bulla fuerit renouatus. Excipit autem Sayrus lib. 3. thesauri casuum, cap. 2. num. 5. Nisi illud antiquum consuetudine abrogatum fuerit; nam hæc abrogatio noua bullæ expeditione, in quo prædictum ius continetur cessat, & consuetudo iuri antiquo derogans interrumpitur. Quâ interruptione posita obligatio iuris antiqui succedit, tametsi in expeditione noua bullæ ius illud fuerit omillum; sed hæc exceptio difficultate nõ caret. Fateor namque prædictam consuetudinem interrumpi eo tempore, quo bullæ obligatio durat. Sed quia hæc interruptio non est sufficiens ad nouam consuetudinem introducendam, integreque antiquam derogandam; sed solum pro tempore, quo bullæ obligatio permanet; ea de causa ius antiquum consuetudine reuocatum firmitatem obtinere nullatenus potest.

Quod si aliqua privilegia fuerint in bulla reuocata, quorum reuocatio in subsequenti bulla omilla fuerit, est Sayrus dicto cap. 2. num. 5. censet valde probabile reuiuiscere, & robur accipere, ac si nunquam fuerint reuocata, maxime si in iure communi dicta privilegia fuerint inserta: oppositum existimat Bonac. disp. 1. de censur. in part. 9. 1. punct. 5. num. 3. quia prædicta reuocatione illud privilegium extinctum est, & privilegium semel extinctum non reuiuiscit absque noua illius concessione. Quare est reuocatio cesset; quia non adest noua privilegij concessio, privilegium denud robur accipere non potest. Sed responderi à Sayro possit privilegium illud reuocatione bullæ non esse absolute extinctum, sed solum suspensum, dum reuocatio bullæ vim suam obtinet. Etenim privilegium illud non alia ratione extinguitur, quam reuocatione, quæ in bulla continetur. At reuocatio bullæ non est absoluta, sed quousque noua bulla expeditur. Ergo vsque ad illud tempus privilegium reuocat, illo verò tempore accedente reuocatio cessat, & privilegium subsistit.

PUNCTUM II.

Expenditur excommunicatio in priori bullæ clausula contenta aduersus Hæreticos, & Schismaticos.

- 1. Numerantur persona, aduersus quas summus Pontifex in hac clausula excommunicationem pronunciat.
2. Qui sint hæretici in hac clausula excommunicati.